

Zaboravljeni junaci – tko su autori hrvatskih brendova kojima smo osvajali svijet (Dio 6): Borosane – obuća koja je iz bolnica i kuhinja dospjela na modne piste

Autor **Paula Bobanović** - Wednesday, October 22, 2025, 19:57

Malo kad se neka obuća tako snažno upiše u kolektivno sjećanje kao što je to slučaj s Borosanama. Ne samo u Hrvatskoj, nego u svim državama bivše Jugoslavije. Nosile su ih medicinske sestre, kuharice, konobarice, prodavačice, čistačice... ukratko – milijuni žena koje su obavljale zahtjevne fizičke poslove. Zbog tzv. metatarzalnog uloška, umanjivale su bol u prednjem dijelu stopala zbog istezanja prstiju. Borosane su bile sastavni dio njihove radne opreme, pa su tako platnene namjenske cipele s godinama postale sinonim ženske snage.

Dr. Branko Strinović – ortoped koji je dizajnirao Borosane

Dobila je i svoju kazališnu predstavu zahvaljujući glumici i redateljici Nini Violić. Njena monodrama "Rad Borosane na sebi" proglašena je najboljom kazališnom predstavom 2002. godine. A onda na Tjednu mode u New Yorku 2009. godine slavni modni brend Lacoste je predstavio svoju modnu obuću – ni manje, ni više nego vjernu kopiju Borosana. Ovaj put na noge su ih obule manekene i prodefilirale modnom pistom jednog od najvažnijih modnih događaja u svijetu.

Ušle su i u pop kulturu. Još jednom zabljesnule su u javnosti 1922. na Eurosongu, kad ih je na noge obula beogradska kantautorica Konstrakta. Budući da ih nije mogla kupiti u Srbiji, njezin tim zamolio je prijatelja – glumca i redatelja Dejana Aćimovića, da ih kupi u Zagrebu, a do Beograda su stigle zahvaljujući redatelju Zrinku Ogresti. Nakon Eurosonga oglasio se i glasnogovornik Borova Ivan Stazić.

- Borosane se mogu kupiti u Hrvatskoj, Sloveniji, Austriji i Njemačkoj, ali ih nema u Srbiji. Zahvaljujemo Konstrakti jer je nakon njezinog nastupa na Eurosongu porastao interes i prodaja Borosana, rekao je prije tri godine.

Unatoč svemu, ime dr. Branka Strinovića, ortopeda koji stvorio Borosane, jedva da se ikad spominjalo u kontekstu uspjeha najpopularnije namjenske cipele u povijesti Hrvatske. Tko je bio Branko Strinović, gdje se školovao i gdje je radio ispričao je njegov sin, profesor sudske medicine, dr. Davor Strinović.

- Žao mi je što mama više nije živa, ona bi sigurno znala mnoge pojedinosti o tome kako je tata došao na ideju da dizajnira Borosane. Nažalost, nema više ni njegovih nacрта. Bio sam tad jako mlad i znao sam da tata nešto radi s Borovom, ali tata je uvijek bio okupiran svojim poslom. Bio sam srednjoškolac, pa me u to vrijeme i nije previše zanimalo što točno radi, iskreno priznaje Davor Strinović, čiji otac je igrom slučaja rođen u Selcu.
- Djed i baka su bili rođeni Zagrepčani, ali su se odselili u Selce. Djed je bio dobar menadžer, baka je odlično kuhala, pa su tamo 20-ih godina prošlog stoljeća otvorili mali hotel. Otac se rodio 1923. i prvih pet godina života proveo u Selcu, a onda su se djed i baka razveli i baka se s tatom i njegovom sestrom vratila u Zagreb. Otac je pohađao V. zagrebačku gimnaziju i nakon toga upisao Medicinski fakultet koji je završio 1946. godine, prisjeća se Davor Strinović.

No, kako kaže, otac nije odmah specijalizirao ortopediju. Kao mladi liječnik morao je stažirati, a u poratnim godinama morao je otići u Bosnu i Hercegovinu.

Davor Strinović za oca kaže da je obožavao svoj posao

- U to vrijeme malarija je bila gorući problem, pa su slali mlade liječnike da suzbijaju ovu bolest. Proveo je tamo godinu dana i kako u šali kažem, tamanio komarce, a odmah po povratku upisao je specijalizaciju iz ortopedije u Rovinju, gdje je i danas Specijalna bolnica za ortopediju i rehabilitaciju "Martin Horvat". Tamo je 1948. godine upoznao svoju mamu koja je tu završila školu za fizioterapeuta. Zato sam i ja rođen 1949. u Rovinju i to u gipsaoni. Naime, ravnatelj bolnice bio je poznati ortoped Martin Horvat, po kojem se danas i zove rovinjska bolnica. On i supruga specijalizirali su i ginekologiju, pa su zato u Rovinju porodili svoju mamu. Inače su tada Rovinjanke rađale u Puli ili u slovenskoj Izoli, kaže dr. Strinović koji je s obitelji živio u Rovinju do treće godine života. A onda je njegov otac zbog posla još jednom morao seliti. Ovaj put u Biograd na moru.
- I tamo je bila ortopedska bolnica koja i danas radi. Budući da je bio jedini specijalist ortopedije, postao je šef bolnice. Ni tamo se nije dugo zadržao. Već sredinom 50-ih preselili smo u Rijeku jer je tata dobio posao u Dječjoj bolnici Kantrida. Tu je također postao šef bolnice i tu smo se zadržali nešto dulje. Živjeli smo u Rijeci desetak godina, do 1966., jer se tata zapravo uvijek želio vratiti u Zagreb, govori dr. Davor Strinović koji kaže da su mu djetinjstvo i mladost bili prekrasni jer ih je proveo uz more.
- Bolnica na Kantridi bila je najprije opća bolnica, a na tatinu inicijativu i ona je pretvorena u Dječju bolnicu za ortopediju. Tek kasnije je ona pretvorena u opću dječju bolnicu. Koliko se sjećam, dok smo živjeli u Rijeci nije još ništa radio za Borovo, ali je počeo s nacrtima budućih Borosana čim smo se preselili u Zagreb.

Kako kaže dr. Strinović, njegov otac u Zagrebu se zaposlio u dječjoj bolnici u Klaićevoj, gdje je osnovao ortopedski odjel i do mirovine je ostao šef tog odjela.

- Tek dolaskom u Zagreb sjećam se da se počelo spominjati Borovo. Budući da je tata imao više od dva desetljeća iskustva u ortopediji, počeo je raditi na radnim cipelama za žene. Sjećam se i da je počeo raditi neke nacрте i putovati u tvornicu obuće u Vukovar, a onda se tamo povezao s njihovim proizvodnim inženjerima. Ne znam tko je prvi došao na tu ideju, ali mislim da je tata bio taj koji se prvi sjetio da bi ženama trebalo pomoći ako rade poslove koji su zahtijevali višesatno stajanje i hodanje. Zamislio je obuću prilagođenu anatomiji ženskog stopala, tako da olakša pritisak i smanji bolove. Znam da je njegova suradnja s Borovom trajala 20-ak godina, sve do njegovog odlaska u mirovinu, govori Davor Strinović.

Prve Borosane iz pogona u Borovu izašle su 1968. godine i odmah postale najprodavanija radna obuća. Do sredine 70-ih proizvodnja je narasla na 500.000 pari godišnje, a u to vrijeme Borovo je u bivšoj državi imalo prodajnu mrežu od čak 600 trgovina.

- Naravno danas sve gledamo kroz neki interes i da je kojim slučajem to danas dizajnirao, vjerojatno bi naša obitelj osigurala i buduće generacije. Ali moj tata je bio dobričina posvećen poslu do krajnjih granica. On je bio dječji ortoped i kad su djeca u pitanju svi liječnici uvijek ulažu velike emocije. Bio je najsretniji kad bi pomogao malim pacijentima, a isto tako su Borosana bile rezultat njegove želje da pomogne ženama. Nikad od toga nije imao koristi, ali je pronašao zadovoljstvo u tome što je dizajnirao uspješan proizvod. Uostalom, tko je 1968. godine u socijalizmu mislio o neakvim unosnim ugovorima, odvjetnicima, zaradi, postocima?, smije se dr. Davor Strinović koji se sjeća da su roditelji platili svadbu njemu i supruzi, ali su kao mladi bračni par otišli u podstanare.
- Ništa tata nije dobio, niti tražio, čak ga nisu ni pretjerano spominjali kao zaslužnog za dizajn Borosana. Uglavnom se pisalo o uspjesima Borova, a tatu se spominjalo usput i površno, govori dr. Strinović mlađi.

Na pitanje kako bi opisao svog oca, kaže da je bio jako mirna i tiha osoba.

- On je bio potpuno posvećen svom poslu. Toliko da je zbog toga ponekad trpio i obiteljski život. Nismo odlazili na ljetovanja jer smo živjeli na moru, pa bi nam se tata poslije posla pridružio ponekad na plaži. A i to je bila rijetkost. Ne znam je li dva- tri puta godišnje odjenuo kupaće gaće. Imali smo osjećaj da posao voli više od ičega na svijetu. Moja supruga je magistra farmacije, ja sam također liječnik, ali na obiteljskim ručkovima i večerama pričalo se isključivo o ortopediji. Nije se pričalo ni o djeci, ni o našoj struci, nego samo o ortopediji, smije se Davor Strinović. Kako kaže, tata je i nakon odlaska u mirovinu potkraj 80-ih godina prošlog stoljeća, nastavio raditi. Prvi se sjetio gimnastike za treću dob.
- Sve je napravio prema pravilima struke. Poslao je dopis Ministarstvu zdravlja, do detalja razradio vježbe prilagođene raznim bolestima, pa krenuo od domova za starije, zatim po općinama... U to vrijeme vježbe za treću dob su postojale samo vani u zapadnim zemljama, ali tih godina u Hrvatskoj to nije postojalo. I moram reći da je zapravo jako tužno da se mnoge institucije tome opiru. Razlog? Ne znam, možda i to što bi prilagođena tjelovježba smanjila upotrebu lijekova protiv bolova jer bi se mnoge tegobe prevenirale ili barem ublažile. A farmaceutska industrija je veliki biznis. Ponosan sam na svog oca jer i danas me ljudi pitaju jesam li njegov sin i kažu mi da im je tata ostao u divnom sjećanju jer je izliječio njih ili njihovo dijete. Eto, takav je bio moj otac – primjer liječnika potpuno posvećenog poslu i svojim malim pacijentima.

Ovaj novinarski projekt ostvaren je u okviru financijske potpore novinarskim radovima Agencije za elektroničke medije u okviru projekta poticanja novinarske izvrsnosti i slobodan je za korištenje i prenošenje.

Paula Bobanović

